

Тетяна Щербаченко (Стус)

Авторка та дослідниця книжок для дітей. Народилася на Луганщині в учительській династії. За освітою – вчитель. У професійному минулому – педагогіка, журналістика, керівництво редакціями й текстами. Серед записів у «трудовій» – книго-літературна періодика «Книжник-review», «Друг читача», «Київська Русь», «Соняшник», «Розкажіть онуку»...

Власну мету в літературі для дітей вбачає в тому, щоб «сказати дітям те, про що не встигаємо з ними поговорити». Член журі конкурсів дитячої літератури.

Не уявляє власний простір без книжок, техніки та текстових редакторів.

Авторка дівчачого бестселера «Панночка».

Щербаченко, Т. Пуп Землі, або Як Даринка світ рятувала / Т. Щербаченко. - К. : Грані-Т, 2007. - 56 с. : іл. - (Сучасна дитяча проза)

<http://www.zahid-shid.net/index.php?rt=prostor&num=16&lstart=>

Щербаченко, Тетяна. Як не заблукати в павутині : для серед. шк. віку / Тетяна Щербаченко ; мал. Дмитро Кузьменко. - Львів : Видавництво Старого Лева, 2013. - 103 с. : іл.

<http://womo.com.ua/womo-kniga-yak-ne-zablukati-v-pavutini/>

ЯК ПАСУЄ КРАВАТКА, або НЕ ВСІ ПОРОСЯТА БРУДНІ

Літо вже добігало кінця.

На деревах та кущах дозрівало дедалі більше всілякої барвистої соковитої смакоти.

Від землі пахло вже не росяною прохолодою, а солодкою сухістю.

Даринка, адже вона стала майже дорослою порівняно з минулим літом, уже роззнайомила з усіма сусідськими дітьми й знала багато чудових закутків навколо обійстя бабусі та дідуса.

На луках за селом уже вдруге скошували траву.

На вихідні в селі буяли весілля.

На городах копали картоплю.

– А ти знаєш, Дар, як називається віросла після скошування трава? – запитав Микита.

Вони ховалися від Ясі й Таї за згірком старого яру й знічев'я грали в незнайомі слова. Вигравав той, чие слово не відгадували. Дара часто вигравала, але Микита був гідним конкурентом. Мало того, що він знав багато комп'ютерних слівеч, так тут ще й цей його сільський колорит... Та звідки міська панночка може знати, що скошена трава ще й має якусь окрему назву?!

– Ладно, Мик, цього разу виграв ти. То як же зветься та трава?

– Отава, – з прихованою гордістю за перемогу вимовив Микита, смакуючи кожен звук.

– Цікаво. У Канаді є місто Оттава. Звідти часто приходять подарунки від моєї двоюрідної бабусі. Вона вже багато років там мешкає. Заміж вийшла...

– Та нічого дивного. Я чув, що в Канаді мешкає дуже багато українців. І місто це вони назвали своїм рідним словом. – Микита був старший за Дарцю на цілий рік, тому й знав більше.

– Ага! Ось і ви! Ми вас знайшли! – раптом почулося ззаду. Спершу Тая, а потім і Яся попадали поруч.

– А ви знаєте, де живе наша бабуся Галя? У...

Даринка не встигла договорити, як сестрички хором крикнули:

– ... у кошеній траві! – і розсміялися.

– Ви нас підслухували! – вигукнула ображена Дарця.

– Та ні, просто нам у школі розповідали про Оттаву, – сказала Тая.

– Щоправда, – додала Ясочка, – мене трохи непокоять ті дві літери «т» в назві...

Того дня аж до самого заходу сонця Даринка ходила, про щось зосереджено міркуючи. Їй не хотілося в цьому зізнаватися навіть собі, але вона була впевнена, що знає й уміє більше й краще за інших. А тут вони всі їй утерли носа. Слід придумати, як узяти реванш!

Доки дідусь не бачив, на ніч Дарця затягла з собою в ліжко велетенську енциклопедію. Ліхтарик вона завбачливо прихопила також. А потім терпляче чекала, доки бабуся засне, а дідусь між похрюпуваннями замовить пульту телека вимкнутися за 15 хвилин, і дім порине в солодкі сни.

Направду, під ковдрою гортати сторінки-простирадла книжки було незручно. Та й очі злипалися. Як ніколи хотілося спати. Але жага перемоги підтримувала дівчинку.

І вона таки знайшла!..

Однак другого дня реваншу не сталося. Микиту забрали допомагати копати картоплю, а сестрички поїхали з батьками до крамниць купували всякі шкільні речі.

Від сусідів лунала музика. Там гуляли весілля. Бабуся й дідусь також планували сходити привітати молодих.

Дарця ж вирішила не гаяти часу й виправити свою вчорашню помилку, стати трохи «ближчою до народу». Тобто до всього того, що її оточувало в селі. Вона справді так мало брала участі в його житті! У дівчинки миттєво народився чудовий план... догляду за сільськими свійськими тваринами. Тим паче, що у господарстві дідуса й бабусі саме з'явився свіженький придатний матеріал, звір невеличкий і нешкідливий.

Маленька. Рожева. З прозорими вушками. З тоненькими ніжками. Лагідна... Паця.

Їй (чи йому?) навіть імені не встигли дати, тож Дарця вирішила наректи поросятко нейтральним іменем Жека. Адже Жека – це Женя. А Женею може бути й хлопчик, і дівчинка, і взагалі.

Отже, на сьогодні плани були скромні. Не можна ж одразу навантажувати тваринку великою кількістю уваги! Дарця вирішила Жеку лагідно привчити до себе: скупати й трошки повигулювати. А вже на завтра співпраця буде більш насиченою.

Жека трішки було схоже на песика, тільки голе, без хутра. Тож вирішила Дарця все правильно – і з купанням, і з прогулянкою. Слід було лише знайти, з чого зробити шворку, щоб Жека не забігло кудись і не заблукало. І щоб усе виглядало поважно й інтелігентно.

От якраз із пошуком повідка справи затяглися. Зрештою Дарця нишком витягла з шафи барвисту дідусеву краватку. Дідусь давно вже не вдягав офіційного одягу, тож, гадала вона, не зверне уваги на краватчину відсутність.

Потім Дарця наготувала купіль. Налила в старі ночви літньої води й набовтала там своєї запашної піни з пахощами полуниць. (Між нами кажучи, її непокоїв запах у хліві, де тримали Жеку. Тож пінка мала тому дражливого аромату завадити).

О, добре, що Дарця не зробила купелі в хаті! Адже купати Жеку було важче, ніж очікувалося. В мильній піні поросятко постійно вислизало з рук, ковзало, переверталось. Навколо літали бризки й бульбашки. А ще гірше, що Жека почало верещати, чим поставило під сумнів Дарчині плани хоч наприкінці літа гармонійно влитися в сільське життя.

Жека сопіло й рохкало, а здалеку вже чувся голос дідуся:

– Ти ж моє маленьке! Істи просиш? Зачекай ще трішки!

Зрештою купання, здається, було досить. Дара так-сяк витерла Жеку ряднинкою й стала мостити йому на шию краватку. Тобто поводок. Поросятко було вже знесилене боротьбою в пахучій піні, тому покірно стояло, ледь похитуючись на тоненьких ніжках.

І ось Дарця вже веде свого Жеку за двір, на зелену травичку.

Для надійності другий, вузький кінець краватки вона міцно зав'язала на своїй долоні. Цей імпровізований повідок дуже личив Жеці. Дарця навіть замилювалася результатами своєї роботи, аж раптом поросятко ніби прокинулося, брикнуло ратичками, переможно хрюкнуло й чимдуж побігло вулицею.

Поводок натягнувся, і Дарця ледве встигала за своїм підопічним. Краватка не була довгою, тож дівчинка переживала, аби Жеці не надавило.

Зрештою дивна парочка добігла до жаданої мети. Цією метою, як виявилось, була невеличка калюжа, що лишилася з нещодавніх дощів. І не просто калюжа! То було маленьке болітце, зі справжньою багнукою! Даринка власноруч, чи то пак – власноніж, перевіряла це минулого тижня, за що дідусь назвав її «брудною пацею».

А що там того бруду? – спитала тоді його Дарця, дивлячись за надбані шкарубкі сіро-бурі панчішки, що вгризлися в шкіру ніг.

І ось тепер такі панчішки мали з'явитися у Жеки. Чи й цілий комбінезон, адже поросяче пузце діставало багна...

Тепер Дарця почала переживати. Жека зяято став точно посередині калюжі й не рухався. Дівчинка могла лише ходити навколо й умовляти:

– Жека, ну, Жека, вилазь із калюжі! Чуєш, я до тебе звертаюся! Я тобі цукерок винесу. Шоколадних. Тільки вилазь мерщій!

– Із ким ти там говориш, Даринко? – почувся з-за дерев голос Микити. – До тебе хтось приїхав і сидить у калюжі?

І ось уже перед очима Микита, що саме проїздив на велосипеді з городу, постала драматична картина.

– Я хотіла свинку пасти, а воно... – мало не плакала Дарця.

Микита ж ледве стримував регіт, тримаючись руками за живіт.

– Так свиней же не пасуть!.. Зараз щось придумавемо, чекай... – нарешті побачив він Дарчин розпач, відклав велик і став закочувати штани. – Зараз я його звідти витягну.

Щойно Микита став у багно й наблизився до Жеки, як звір із підстрибом чкурнув в інший бік. І так хутко, що Дарця не встигла зауважити, що вже Микита замість Жеки розгублено стоїть посеред калюжі, весь у дрібних цятках багна.

А Жека біг... прямісінько в настіж відчинені ворота сусідів, прикрашені барвистими стрічками, повітряними кульками й квітами. Назустріч йому виходила тітка Света й дядько Віта з весільним короваєм на вишитому рушничку, а ззаду чулося безладне піпкання машин весільного кортежу, який віз молодих із церкви додому. Навколо, даючи дорогу прибулим, стояли святково вбрані односельці.

Дарця почувала себе в пастці. Це був шах і мат у її боротьбі за рівноправність міста й села. Жека, здається, також відчуло відповідальність миті. Поросятко різко загальмувало задніми ратичками, піднявши снопик пилу посеред святкового натовпу.

Далі все відбувалося блискавично.

Шовкова краватка нарешті розплуталася на Дарчиній долоні. Поросятко ще не встигло як слід відчутти себе вільним, аж звук автомобільного клаксона ззаду неабияк схарпудив його. Жека злякано підскочив і якимось дивом ускочив прямо до рук тітки Свети, у пару зі святковим короваєм у руках дядька Віти...

Батьки з короваєм та брудною свинкою в краватці...

Ошелешені гості, які потроху приходили до тям і починали реготати...

Розгублені наречений з нареченою, які не знали, що їм спершу слід приймати – хліб-сіль чи свинку...

...ось яку картину застали дідусь Вася, бабуся Ніна та Микита, які нарешті наздогнали Дарцю з Жекою.

Наречена суворо зиркнула на нареченого й із погрозою прошипіла:

– Отже, мені свекруха отак одразу свиню підсунула?!
Дідусь суворо подивився на Дарцю й із докором промурмотів:
– Так ось куди поділася моя улюблена краватка, яку я хотів сьогодні вдягти на весілля?..
Бабуся весело глянула на Жеку, на всіх присутніх і урочисто мовила:
– Це, дорогі молодята, наш подарунок вам на весілля прийшов своїми ногами.
Так бабуся, як завжди, врятувала загрозливу ситуацію.
Подарунок, почувавши себе в безпеці на руках у дядька Віті, переможно роззирався навкруги.

Дідусь увечері ще трохи бурчав на Дарцю:
– Паця ти, паця, онучко... Оце ти таке сьогодні начудила...
На це Даринка, що вже трохи оговталася від пригоди, відповідала:
– Дідусю! Еге ж, я паця. Ладно. Але ж принаймні чиста! Я не лізла сьогодні в bagno...
Наступного дня Дарця сама пішла до Микити, аби вибачитися за вчорашнє. А також загадати йому слівце з надією відігратися:
– ...місто й аеропорт у Франції, назване на честь українського гетьмана...
Микита сказав, що не знає. А за мить багатозначно додав:
– До речі, свинтуса твого молодята назвали Орликом. За те, що так гарно літав...
Дарця чомусь почервоніла.

ТАЄМНА ЗМОВА, або НЕ СЛІД БАЛАКАТИ З НЕЗНАЙОМЦЯМИ

Сьогодні Дарця була надзвичайно уважною. Майже на всіх чоловіків та навіть на деяких жінок вона дивилася з погано прихованою підозрою. Щойно вона бачила, що хтось кидає погляд у її бік, як миттєво відверталася й робила вигляд, що читає книжку. Як же вчасно мама прихопила цю велику барвисту книжку: за нею можна не лише дуже добре сховатися, а й спостерігати за тим, що відбувається навколо.

Та ще так вдало мама забула біля Дарці свої темні окуляри! Дара надягла їх, і її місяця стала більш виразною.

І все це було не випадково. Ні, зовсім не випадково. Просто сьогодні перед поїздкою мама знову влаштувала Даринці, розумній дівчинці, лекцію про обережність.

Отже, слід завжди пам'ятати:

– Доросла людина може бути симпатичною й привітною, але за цим, буває, ховається підступна злочинна особа.

– Не можна спокушатися, якщо доросла людина хоче пригостити тебе цукеркою. Або якщо доросла людина кличе тебе піти з нею подивитися на щось цікавеньке. Такий дорослий може планувати викрадення дитини.

– Не слід піддаватися на прохання дорослої людини допомогти їй. Адже дорослій людині більш дієво може допомогти лише доросла людина. В цьому випадку слід звернутися до інших дорослих людей – продавчинь, міліціонера, кондуктора.

– Якщо ти відчуваєш, що хтось дуже нав'язливо домагається чогось, чи навіть хапає тебе за руки, – голосно кричи й набирай на швидкому наборі стільнички мій номер. Ти ж зможеш натиснути на «двійку», не витягуючи телефон із кишені, Дарцю?

Так уперто повторювала мама напередодні повернення додому. Адже в дорозі, а дорога тривала, можуть статися будь-які халепи, і до них слід бути готовими.

Про все це матуся нагадувала Дарці раз на півроку.

За останній рік дівчинка відмовилася від трьох цукерок. Проігнорувала звертання одного підозрілого громадянина середніх років. Підказала постовому міліціонеру допомогти літній бабці перейти через дорогу (просто тоді Дарця йшла в протилежний бік і запізнювалася на гурток з малювання!).

Отже, зараз Даринка сиділа з валізами на залізничному вокзалі, доки мама ходила купувати квитки.

Чергу до каси було добре видно, але дівчинка все одно не послаблювала пильності.

Зло може чатувати на кожному кроці, як казали відьми у відомому серіалі. І слід бути обачним.

Он у напрямку каси впевнено прямує якийсь дуже підозрілий тип. Даринка його одразу завважила.

Весь у чорному – і сорочка чорна, і джинси, і кросівки, і торба чорна на плечі. Ще й окуляри чорні.

Звісно, це виглядає дуже непевно. Слід за ним спостерігати! Дарця поставила перед собою книжку, поправила окуляри на носі й уперлася поглядом в чорного. Так, Чорний! Саме так його слід назвати.

Події розгорталися, як у детективі. Чорний став у ту саму чергу, що й мама. Що ж це таке коїться?

Навколо стільки черг, а йому треба саме в нашу? – подумки обурилася Дарця. Цей вчинок незнайомця ще більше зміцнив її підозри.

Дівчинка так замислилася, що не помітила, як до неї підішла якась жінка. Довга барвиста спідниця,

палаючі очі, кучеряве волосся. Вона вже кілька хвилин спостерігала за Даринкою.

– А що це ви тут ошиваєтеся? – Дарця аж здригнулася від суворого маминого голосу. – Доню, чому ти не сказала, що це місце поруч із тобою зайняте?

Смаглява жінка швиденько встала й пішла.

– Доню, я ж тебе попереджала, будь уважна. Це ж вокзал! – докірливо звернулася мама до Дарці, знімаючи з неї свої окуляри. Дівчинка кивнула головою й краєм ока помітила, що Чорний відійшов від каси й озирається навколо. Без окулярів вона змогла краще його роздивитися. Симпатичний.

«Стоп, Дара! – строго сказала вона собі. – Жодних сентиментів! Злодії такі підступні, що можуть навмисне сподобатися, аби лише влізти в довіру до добропорядних громадян.»

– Доню, та що це з тобою? Ти мене чуєш? Ходімо пообідаємо, в нас до відправлення потяга ще ціла година.

«Бідна матуся, – думалося Даринці. – Вона така наївна, нічого не підозрює. Але я зможу захистити нас обох. Це – обіцянка!»

Смачні бутерброди й морозиво з фруктами додали Дарі сил та рішучості боротися проти зла. У потяг вона заходила дуже задоволена собою.

До того ж, як вона й очікувала – важко повірити! – Чорний завантажився до їхнього ж вагону! Оце так поталанило! Стеження буде цікавішим, аніж Дара могла собі уявити.

Доки мама безпечно розкладала валізи, щось витягуючи з них і вкладаючи інше, дівчинка знову вдягла темні окуляри й змогла підглядіти, що Чорний оселився в купе поруч. А валіза його була підозріло маленька. Хіба в подорож беруть таку маленьку валізку?!

– Агов, мала, чи не знаєш, у якому вагоні вагон-ресторан? – раптом почула Дарця м'який чоловічий голос.

Спочатку вона здригнулася від несподіваного звуку, а потім здригнулася, побачивши біля себе Чорного, який їй весело підморгнув.

– Я з незнайомцями не розмовляю, – ледь вичавила з себе Дарця. І вже сміливіше (адже на ній були темні окуляри!) додала, – І звідки, по-вашому, дитина може знати про ресторан?

А потім вона ще подумала: «Як це, щоб у вагоні всередині був ще один вагон, хай навіть ресторан?»

Але свої сумніви уже висловила мамі, потай спостерігаючи, як віддаляється Чорний, як він відчиняє й зачиняє двері тамбура своєю міцною мускулистою рукою. «Такі руки мають маніяки», – похмуро подумала Дарця, однак потім згадала, що в Антіна також руки сильні, але він – дивак, але зовсім не маніяк. Хоча мама й казала якось, що Антін ставиться до своєї роботи, як маніяк. На що Антін сказав, що він просто дуже любить свою роботу. Це, мовляв, така рідкість – коли праця й захоплення співпадають.

Наближалася ніч. За вікнами вогні то наближалися, то віддалялися, а то й зовсім надовго щезали. Дарця все одно уважно дивилася у вікно, не даючи мамі запинати його фіранкою, адже у склі добре відображалось все з коридору.

Ніч – пора найтривожніша. І Дарця підозрювала, що вирішальні злочинні події розгорнуться саме вночі. Вже в більшій частині купе були зачинені двері, як Дарця нарешті зважилася сходити перед сном (якого, вона підозрювала, не буде) у туалет: почистити зуби й усе таке.

Маму з собою брати вона не зважилася. Навіщо наражати її на небезпеку?

Лампочка коридору тьмяно й зловісно блимала. Напіввідчинене вікно вкидало до вагону шматки вітру й колючі від швидкості голочки дощу. У тамбурі щось моторошно гуркотіло й брякало. Ставало справді страшно.

Дарця шмигнула до вбиральні й швиденько зачинила за собою двері. Затремтіли коліна й вона ледь утрималася на... самі знаєте на чому. Добре, що в тісному туалеті падати, за великим рахунком, не було куди. Дівчинка примусила себе зберігати холодний розум і спокій. І зовсім марно.

По-перше, здалеку почувся голос провідниці, що оголошував «санітарну зону». Ця зона – це коли туалети замикають. Хоч теоретично важко було припустити, що вже замкнений Дарою туалет можна ще якось замкнути, та все ж вона воліла не потрапляти в такі «зони». Дівчинка швиденько вимила уста від зубної пасти й відчинила двері.

А по-друге... Прямо перед нею стояв... Чорний. Правда, стояв він спиною, дивився у вікно.

Тут уже Дарці стало зовсім не по собі. Вона тихенько притулила двері вбиральні й стала чекати наближення провідниці. Щойно почула її голос, що звертався до Чорного, Дарця чимдуж чкурнула до свого купе, збиваючи з ніг провідницю, парочку закоханих пасажирів і пузатого дядька, що голосно говорив по телефону.

Серце її тріпотіло.

– Що таке, дівчинко? З тобою все гаразд? – занепокоєно спитала мама. – Давай вклатися. Вже дев'ята година. Я розумію, що в дідуся з бабусею ти відвикла лягати о дев'ятій, але повертаємося до дисципліни, доню. Скоро – школа...

Мама ще щось говорила своїм рідним лагідним голосом, вкриваючи Дарцю простиралом,

поправляючи їй подушечку й іграшку. Останніх слів дівчинка вже не чула, бо спала. Ніч промайнула як мить. Весело сміялося сонечко у вікно. Провідниця принесла чай з лимоном і ложки бадьоро цокотіли у склянках по всьому вагону. Дарця навіть не пригадувала, що їй снилося. Зателефонував дідусь, турбуючись, чи все гаразд, бо йому снилися якісь тривожні сни... І тут Даринка згадала все про вчора. А день же так гарно почався, таким чудовим ранком... Не слід втрачати пильності! Адже Чорний був десь зовсім поруч. Та не просто поруч! Вони ж спали фактично через стінку, за кілька сантиметрів одне від одного... Та зранку тривога й підозри, все, що вчора вказувало на якусь злочинну таємну змову, не здавалися дівчинці такими страшними. Тим паче, вона навіть не помітила Чорного, виходячи з вагона. Щоправда, в автобусі, дорогою додому, здалося, що вона його бачить. Але то, мабуть, приверзлося. Як і біля під'їзду. Якийсь чоловік ішов за ними, однак у під'їзд не зайшов, а зупинився говорити по телефону... У своїй затишній рідненькій кімнаті Дарця почувалася безпечно. Приємні клопоти – розпаковування валіз, дзвінки подружками, розставлення іграшок, вицілювання Коцького – повністю заповнили її увагу. Потім вони з мамою заходилися пекти пиріг. І тоді пролунав той фатальний дзвінок у двері. Дарця, мов щось відчуваючи, сховалася за дверима. А може, це Антін, то вона його налякає, вискочивши з-за дверей. Однак на порозі стояв... – Доброго дня! Я – Іван Чорний... Ваш новий... Дарці в голові запаморочилося. Вона почула лиш слово «Чорний», і ніби блискавка промайнула в її голові. Слід рятувати рідну домівку! Бо мама така наївна, так привітно йому усміхається, щось говорить. Таки біля під'їзду був він! І говорив він по телефону, мабуть, щоб викликати напарників. Треба негайно щось робити. Не-гай-но! У руках Дарця саме тримала пакет із борошном, щоб відміряти на пиріг дві склянки. Чудова нагода спантеличити ворога! Дівчинка з криком «Й-а-а-а!» вискочила з-за дверей і висипала борошно прямо в обличчя Чорному, кинула йому під ноги парасолу, що стояла поруч у підставці, метнулася в кімнату, взяла ковдру й накинула її на супротивника з криком: – Мамо! Це ж Чорний! Викликай мерщій міліцію! Мама стоїть ні в тих, ні в сих. Супротивник виборсується з ковдри, протирає очі й щось невиразне бурмоче. Цієї миті Дарця помічає, що він стоїть на Коцькому. Ой, ні! Він узутий у страшно кумедні капці-коти. Це у злочинців зараз мода така? У цей же час у вхідні двері зазирає Антін і здивовано кричить: – Чорний? Що з тобою?! Ти чому такий білий? Дара нарешті розбирає, що говорить незваний гість. – Так, я, я – Чорний. Іван Чорний. Ваш новий сусіда. Винаймаю квартиру поруч, мені Антін про вас розповідав. І за що мені така честь випала? І тут він помічає Дарцю, уважно вдивляється в її лице й починає спершу нервово хихотіти, а потім гучно реготати. – То це ти – Дарця-подаруночок? Хе-хе-хе... То це ти всю дорогу лякала мене своїми шаленими поглядами? Хе-хе-хе... То це ти мене до гикавки налякала вчора в тамбурі потяга? Хе-хе-хе... Це вперше в мене таке веселе відрядження було... Хе-хе-хе... Мама з Антіном презираються. Вони нічого не розуміють. Дара починає складати до купи всі щойно почуті слова, супитися й потроху буряковіє. Отже, ніякої змови не було?! Це новий сусіда? Дарця біжить ховатися від сорому у свою кімнату. З-за дверей чує, як до реготіння Чорного додаються голоси мами й Антіна. Від їхнього сміху її також починає розбирати «веселик». Нарешті в її двері тихенько шкрябають. У шпарочку м'який низький голос тихо мовить: – Агов! Дівчинко! Давай познайомимось, а то я боюся розмовляти з незнайомими дівчатками. Діти зараз та-а-кі пішли... Хоча ти – молодець! Дарця мовчить, а потім таки озивається: – Мене звати Дарця. Бачу, ви не маніяк, а дивак, як і Антін. Даруйте, що налякала вас. Я більше не буду...